

**ĮMONIŲ BANKROTO VALDYMO DEPARTAMENTAS
PRIE ŪKIO MINISTERIJOS**

**2014 METŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ADMINISTRATORIŲ VEIKLOS
PRIEŽIŪROS ATASKAITA**

2015-02-10 Nr.(7.5)A4'-48

Vilnius

Ataskaitą parengė:

Gintarė Kibildienė, tel. (8 5) 249 9340,

el. p. Gintare.Kibildiene@bankrotodep.lt

Rytis Leskauskas, tel. (8 5) 249 9337

el. p. Rytis.Leskauskas@bankrotodep.lt

TURINYS

Teisinė ir organizacinė aplinka.....	3
I. Administratorių neplaniniai veiklos patikrinimai	5
II. Konsultavimas	7
III. Pasiūlymai dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo	9

TEISINĖ IR ORGANIZACINĖ APLINKA

Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo (toliau – ĮRĮ) 15 str. 3 d. nustato, kad restruktūrizavimo administratoriaus veiklą Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių nustatyta tvarka prižiūri Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, t. y. Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas). Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklės buvo patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2010-12-02 įsakymu Nr. 4-886 (toliau – Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklės). Įgyvendinant Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių 10 p. ir 29 p. reikalavimus, Departamento direktoriaus 2011-07-27 įsakymu Nr. V-61 buvo patvirtintos Planinių ir neplaninių restruktūrizavimo administratorių veiklos patikrinimų taisyklės (toliau – Planinių ir neplaninių restruktūrizavimo administratorių veiklos patikrinimų taisyklės), kuriose buvo įtvirtinti planuojamų tikrinti administratorių sąrašų sudarymo kriterijai, planinių administratorių veiklos patikrinimų atlikimo tvarka, taip pat neplaninių administratorių veiklos patikrinimų atlikimo pagrindai, tvarka ir trukmė.

Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių 2 p. nustato, kad administratorių veiklos priežiūrą apima:

1. administratorių konsultavimą Departamento kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veikslių, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimas;
2. planinius ir neplaninius administratorių patikrinimus;
3. stebėsenos metu gautos informacijos apie administratorių veiklą vertinimą;
4. poveikio priemonių administratoriams taikymą ĮRĮ ir Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių nustatyta tvarka.

Planinių ir neplaninių restruktūrizavimo administratorių veiklos patikrinimų taisyklių 7 p. numatyta, kad planinis administratoriaus veiklos patikrinimas atliekamas pagal Departamento direktoriaus įsakymu patvirtintą planuojamų tikrinti administratorių sąrašą, kuris tvirtinamas ne rečiau kaip kas 2 metai. Atsižvelgiant į šiuo punktu nustatytą planinių patikrinimo periodiškumą, 2014 m. restruktūrizavimo administratorių veiklos planiniai patikrinimai nebuvo atliekami.

Departamentas, vykdydamas restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūrą, esant poreikiui, taip pat teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo, kurie padėtų pašalinti teisinio reglamentavimo spragas, užtikrintų efektyvesnę administratorių veiklos priežiūros organizavimą, mažintų priežiūros našta restruktūrizavimo administratoriams.

Departamentas, atsižvelgdamas į Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių 53 p. reikalavimą, teikia Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai šią 2014 m. vykdytos restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros ataskaitą, kuri taip pat viešai skelbiama Departamento interneto svetainės www.bankrotodep.lt skiltyje „Administratorių veiklos priežiūra“.

I. ADMINISTRATORIŲ NEPLANINIAI VEIKLOS PATIKRINIMAI

Restruktūrizavimo administratorių neplaninių veiklos patikrinimų (toliau – neplaniniai patikrinimai) pagrindai yra numatyti Planinių ir neplaninių restruktūrizavimo administratorių veiklos patikrinimų taisyklių 34 p., t. y.:

- Departamentui gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti administratoriaus neplaninį patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą;
- turint informacijos, gavus Departamente asmenų pareiškimą, prašymą ar kitą dokumentą (toliau – skundas) dėl administratoriaus veiklos ar kilus kitų pagrįstų įtarimų dėl administratoriaus veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų nustatytų reikalavimų;
- siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti administratoriaus veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai;
- tarnautojui (-ams), atliekant jam (jiems) pavestas funkcijas, nustačius teisės aktų pažeidimo požymių administratoriaus veikloje ir Departamento direktoriui priėmus sprendimą atlikti administratoriaus neplaninį patikrinimą;
- esant kitam neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindui, nustatytam įstatyme ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtame teisės akte.

Planinių ir neplaninių restruktūrizavimo administratorių veiklos patikrinimų taisyklėse numatyti maksimalūs neplaninių patikrinimų terminai – neplaninis patikrinimas negali tęstis ilgiau nei 40 darbo dienų.

Departamentas, vadovaudamasis Planinių ir neplaninių restruktūrizavimo administratorių veiklos patikrinimų taisyklių 34.2 p. (gautas asmens skundas), atliko 6 administratorių neplaninius patikrinimus, kurie vidutiniškai truko 21 darbo dieną.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodomi neplaninių patikrinimų metu nustatyti restruktūrizavimo administratorių padaryti teisės aktų pažeidimai.

Pažeisto teisės akto reikalavimas	Administratorių pažeidusių teisės aktų reikalavimus skaičius
ĮRĮ 14 str. 2 d. 2 p. – pareiga gavus nustatyta tvarka patvirtintą restruktūrizavimo plano projektą parengti rašytinę išvadą dėl	1

restruktūrizavimo plano projekto įgyvendinimo galimybių ir pateikti ja įmonės valdymo organui.	
ĮRĮ 22 str. 1 d. 3 p. – pareiga, teismui priėmus nutartį išskelti įmonės restruktūrizavimo bylą, šaukti kreditorių, įmonės dalyvių, savininkų arba valstybės ar savivaldybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos atstovų susirinkimus.	1
ĮRĮ 22 str. 1 d. 10 p. – pareiga, teismui priėmus nutartį išskelti įmonės restruktūrizavimo bylą, pranešti įmonės restruktūrizavimo bylą nagrinėjančiam teismui, kad šio įstatymo nustatytais terminais restruktūrizavimo planas pateiktas nebus	1
Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2010-12-02 įsakymu Nr. 4-887 patvirtinto Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių elgesio kodekso 11.3 p. – pareiga laikytis efektyvumo principo	1

Aukščiau nurodyti teisės aktų pažeidimai buvo nustatyti, atliekant 2 neplaninius patikrinimus. Per 2014 m. 1 restruktūrizavimo administratoriui skirta nuobauda – įspėjimas, 1 restruktūrizavimo administratoriui už nustatytus pažeidimus poveikio priemonės netaikytos. 4 neplaninių patikrinimų atveju Departamentas nenustatė, kad restruktūrizavimo administratoriai būtų pažeidę teisės aktų reglamentuojančių įmonių restruktūrizavimo procesus reikalavimus.

II. KONSULTAVIMAS

Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūra, be kita ko, apima administratorių konsultavimą Departamento kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą, kuris apima:

- informacijos dėl nemokumo procedūras reguliuojančių teisės aktų taikymo skelbimą Departamento interneto svetainėje;
- kompetentingų institucijų ir įstaigų išaiškinimų, komentarų ir teismų praktikos nemokumo klausimais skelbimą Departamento svetainėje;
- metodinių rekomendacijų, kitos informacinės medžiagos, skirtos administratorių darbui optimizuoti, skelbimą Departamento interneto svetainėje;
- Departamento atstovų dalyvavimą seminaruose, skaitant pranešimus nemokumo klausimais;
- administratoriaus konsultavimą dėl nemokumo procedūras reguliuojančių teisės aktų taikymo raštu, esant rašytiniam administratoriaus paklausimui.

2014 m. Departamento interneto svetainėje buvo paskelbta:

2013 m. restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros apibendrinimas.

Departamentas, atsižvelgdamas į Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių 52.6 p., savo interneto svetainėje paskelbė 2013 m. restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros ataskaitą.

Ataskaitą galite rasti čia:

<http://www.bankrotodep.lt/Doc/Restrukturizavimo%202014.pdf>.

2014 m. buvo teiktos šios konsultacijos pagal administratorių rašytinius paklausimus (žemiau pateikiama pateiktos konsultacijos santrauka):

Dėl delspinigių ir palūkanų apskaičiavimo, kai įmonei iškeliami restruktūrizavimo byla.

Lietuvos apeliacinio teismo nuomone (Lietuvos apeliacinio teismo 2011-05-12 nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1501/2011), kreditoriniai reikalavimai turėtų būti fiksuojami nutarties išskelti restruktūrizavimo byla dienos duomenimis ir delspinigių bei palūkanų skaičiavimas turėtų pasibaigti būtent nutarties priėmimo dieną.

Nors Lietuvos apeliacinis teismas yra pasisakęs dėl palūkanų ir delspinigių apskaičiavimo tvarkos, kai įmonei iškeliama restruktūrizavimo byla, vis dėlto, Departamento nuomone, ĮRĮ 8 str. 2 p. gali būti vertinamas ir kitaip. ĮRĮ 8 str. nustato: „Nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą *įsiteisėjimo dienos* iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos: <..> *sustabdomas netesybų ir palūkanų už visų įmonės prievolių, susidariusių iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos, skaičiavimas*, išskyrus delspinigių už pavėluotai dėl darbdavio kaltės išmokėtą darbo užmokestį ir kitas su darbo santykiais susijusias išmokas skaičiavimą ir, jeigu sprendimas priimtas teismo nutartimi iškeliant restruktūrizavimo bylą, šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytus savanoriškus įmonės įsipareigojimus“. Atsižvelgiant į cituotą ĮRĮ nuostatą, matyti, jog ši nustato draudimą skaičiuoti palūkanas ir netesybas nuo konkretaus laiko momento – nutarties iškelti įmonei restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos bei nurodomos konkrečios prievolės, kurioms šis draudimas taikomas, t.y. atsiradusios iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos. Atitinkamai galima daryti išvadą, kad ĮRĮ 8 str. 2 p. nustato ne tai, jog nuo teismo nutarties iškelti įmonei restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos draudžiama skaičiuoti palūkanas ir delspinigius, o numato, jog prievolių, atsiradusių iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos, palūkanos ir delspinigiai nebeskaičiuojami nuo aptariamąs nutarties įsiteisėjimo dienos.

III. PASIŪLYMAI DĖL TEISINIO REGLAMENTAVIMO TOBULINIMO

Departamentas, vykdydamas restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūrą, vadovaudamasis Valstybės institucijų įgaliotų asmenų atstovavimo įmonių bankroto ir restruktūrizavimo procesuose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-07-03 nutarimu Nr. 831, 36 p., išnagrinėjo valstybės institucijų (restruktūrizuojamų įmonių kreditorių) pateiktas išvadas bei pasiūlymus ir pateikė apibendrintą informaciją Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai dėl minėtų institucijų siūlymų tobulinti įmonių restruktūrizavimo procesus reglamentuojančius teisės aktus.

Valstybės institucijų (restruktūrizuojamų įmonių kreditorių) pasiūlymai:

1. Siūloma ĮRĮ nustatyti, nuo kada pradedamas skaičiuoti įmonės restruktūrizavimo laikotarpis;

2. Siūloma nustatyti, kad įmonė, pakartotinai kreipdamasi į teismą dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo, turėtų gauti didžiųjų kreditorių sutikimą bei tai būtų siejama su tam tikru terminu, pavyzdžiui, 2 metais. Taip pat siūloma aiškiai reglamentuoti, kurios dienos būklės duomenimis tvirtinami kreditorių reikalavimai;

3. Skola Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui susidaro draudėjui nesumokėjus draudėjo ir apdraustojo asmens socialinio draudimo įmokų, kurias į Valstybinio socialinio draudimo fondą privalo priskaičiuoti, išskaityti ir mokėti draudėjas. Todėl reikalinga aiškiai reglamentuoti, ar pirmąją eilę turi būti tenkinamas kreditorinis reikalavimas dėl visų draudėjo nesumokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokų, ar tik dėl draudėjo nesumokėtų apdraustojo asmens socialinio draudimo įmokų, nes restruktūrizavimo byloje, tvirtinant kreditorinius reikalavimus, taikoma skirtinga praktika.

4. Siūloma ĮRĮ 14 str. papildyti nuostata: „Restruktūrizuojama įmonė, plano projekte numatydama kreditorių nuolaidas, projekto rengimo metu turi gauti konkrečius kreditoriaus sutikimą dėl jų taikymo galimybės“.

ĮRĮ 14 str. 4 p. formuluotę patikslinti: „Restruktūrizavimo administratorius, teikdamas teismui kreditorių susirinkimo pirmininko pasirašytą įvykusio kreditorių susirinkimo protokolą, pateikia restruktūrizavimo plano projektą su išvada bei rašytinius įrodymus apie pranešimų pateikimą kreditoriams apie kreditorių susirinkimo organizavimą įteikimo laiką“.

ĮRĮ 14 str. 6 p. formuluoti: „Teismas, gavęs kreditorių susirinkimo protokolą ir informaciją apie priimtus nutarimus, per 15 kalendorinių dienų po kreditorių susirinkimo nutarimo įsiteisėjimo

dienos rašytinio proceso tvarka priima nutartį dėl restruktūrizavimo plano. Laikoma, kad kreditorius apie kreditorių susirinkimo nutarimą sužinojo, praėjus penkioms dienoms nuo protokolo pateikimo teismui. Teismo nutartis patvirtinti restruktūrizavimo planą yra galutinė ir neskundžiama. Teismas, nustatęs kreditorių susirinkimo organizavimo tvarkos pažeidimus, priima sprendimą dėl restruktūrizavimo plano netvirtinimo“.